

Inèrcia

written by Joan Fonollosa | 15 d'abril de 2020

Escric aquestes ratlles el dia 12 d'abril del 2020, Diumenge de Pasqua. Si no hi ha res de nou –i no sembla que n'hi hagi d'haver– dilluns a Espanya i dimarts als Països Catalans, milions de persones es veuran obligades a anar a treballar per l'ordre del govern espanyol d'aixecar el confinament, malgrat que la pandèmia del coronavirus no s'ha superat ni de bon tros. Deixeu-me fer un petit exercici de prospecció per predir què passarà en les setmanes que venen, perquè la conclusió només pot ser una: per motiu d'aquesta ordre moriran milers de persones que no haurien hagut de morir, i això a parer meu només té un nom: és una ordre criminal.

Pel que sembla, en aquesta ordre ha pesat més l'economia que les consideracions ètiques: quants milions de benefici de les empreses de l'Ibex val un mort? Pocs, pel que sembla.

Però és que fins i tot des del punt de vista econòmic és una bestiesa. És simplement pa per avui i fam per demà. Així de llestos són la colla que mana a Madrid. És a dir, a més de criminal és una ordre estúpida.

El punt clau de la qüestió és una paraula: inèrcia. Els efectes de les decisions no es perceben fins transcorregut un temps, la qual cosa permet amagar en part les responsabilitats. I justament per això, perquè tothom estigui previngut, faig aquest escrit.

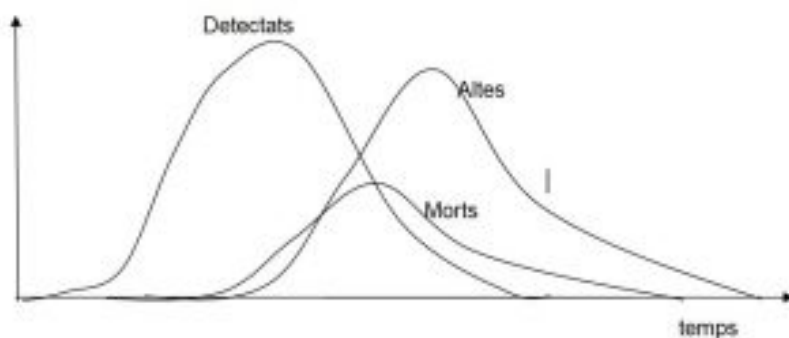
Entre demà i dimarts, milions de persones sortiran de casa per anar a treballar; això vol dir transports públics on serà impossible mantenir la distància de seguretat; per evitar-ho els savis de Madrid han tingut la brillant idea de recomanar que, si es pot, és millor agafar el cotxe: més contaminació, més embussos, més retards, més nervis, per no parlar de les dificultats d'aparcament. Però encara que s'agafi el cotxe, és

igual: a la gran majoria dels llocs de treball tampoc no es podrà mantenir la distància necessària.

I com que entre aquests milions de treballadors hi haurà infectats asimptomàtics, infectats que encara estan incubant la malaltia i persones ja curades però que encara poden infectar, els dies vinents el nombre d'infectats nous pujarà de manera brutal.

Ah, però no passa res! Santa Inèrcia ve en el nostre ajut! Per això, per no caure en la trampa que sens dubte ens pararan, cal entendre bé el concepte.

Hi ha tres dades que ens repeteixen contínuament els mitjans de comunicació: nous casos, morts i altes. Totes tres seguiran al llarg del temps el que se'n diu una corba de campana: primer creix ràpidament, després s'alenteix fins que arriba a un màxim i després baixa, al principi lentament, després més de pressa fins que al final costa una mica més arribar a zero. Això és el que he representat en aquest esquema:

Com és lògic la corba de “Nous casos” va per davant en el temps, la de morts comença més tard (i afortunadament té un màxim molt més petit) i la de curats va encara més retardada i el seu màxim és una mica més petit que el de casos nous; és lògic, ja que tothom que no es mor, s’acaba curant. Això és la inèrcia del sistema: les corbes porten un retard d’una a altra (Nota: cal prendre’s el gràfic de manera purament orientativa: l’únic segur és que l’ordre dels moments de començament, de

pic i de final serà aquest, no la relació entre aquests moments).

Però atenció: al gràfic no he anomenat les corbes “Nous casos” ni “Curats”, sinó “Detectats” i “Altes”, que no és el mateix. I és que hi ha una quarta corba –en realitat la primera, ja que aniria abans de la corba de detectats: la dels infectats de la qual no ens diuen res, entre altres coses perquè no es pot saber. El que ens venen com a “casos nous” és en realitat els casos detectats, que són menys dels reals, perquè hi ha gent asimptomàtica –que no arriba a saber que pateix la malaltia, però la pot transmetre– i gent que com que té símptomes lleus la passa a casa i no surt a les estadístiques (per no parlar dels morts a les residències d’avis que no s’han comptat perquè no els han fet la prova). I aquí és on ve la jugada.

Com que des que hom s’infecta fins que es manifesten els símptomes passen entre 7 i 14 dies, durant una o dues setmanes la corba de nous casos detectats no pujarà, sinó que seguirà la tendència a la baixa –si és veritat que ja baixa, que a hores d’ara ja no em crec gairebé res–. Això permetrà que algun carallot surti per televisió a dir que “no passa res” i que “la pandèmia està controlada” i que l’ordre d’aixecar el confinament no ha produït efectes negatius. Lloada sigui Santa Inèrcia gloriosa!

Però al voltant del dia 20 o 22, els infectats de demà i demà passat començaran a anar a l’hospital i la corba tornarà a créixer, de manera que la corba real no serà com les que he dibuixat, sinó que tindrà dos pics, com la gepa d’un camell, probablement amb el segon pic més alt que el primer.

I, lògicament, això passarà amb les tres corbes: detectats, altes i, malauradament, també amb la de morts, amb els efectes corresponents sobre l’economia, el primer dels quals amb tota probabilitat serà la necessitat d’un nou confinament, més llarg i més dur i, per tant, més car.

Això no és ser profeta: és simplement saber una mica de models matemàtics i pensar no arriba a cinc minuts. La pregunta és quantes persones moriran per causa directa d'aquesta decisió? Per tant, és o no una decisió criminal?

PS: Si jo fos ministre a hores d'ara, em guardaria curosament tots els correus, cartes de whatsapp i, si puc, gravacions de converses telefòniques d'aquests darrers dies perquè segur que seran útils als advocats defensors quan es demanin les responsabilitats penals. Serà divertit veure com es llencen la merda uns als altres.